

Sarajevo, 26.10.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
19.10.2020. - 23.10.2020.

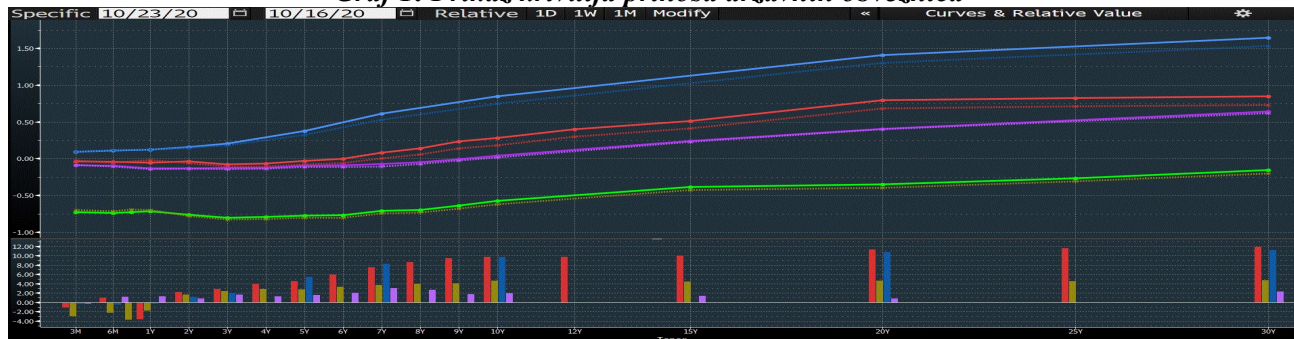
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	16.10.20	-	23.10.20		16.10.20	-	23.10.20		16.10.20	-	23.10.20		16.10.20	-	23.10.20	
2 godine	-0,75	-	-0,74	↗	0,14	-	0,16	↗	-0,06	-	-0,03	↗	-0,13	-	-0,12	↗
5 godina	-0,80	-	-0,77	↗	0,32	-	0,38	↗	-0,08	-	-0,03	↗	-0,11	-	-0,09	↗
10 godina	-0,62	-	-0,57	↗	0,75	-	0,84	↗	0,18	-	0,28	↗	0,02	-	0,04	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	16.10.20	-	23.10.20
3 mjeseca	-0,677	-	-0,711 ↘
6 mjeseci	-0,716	-	-0,739 ↘
1 godina	-0,674	-	-0,698 ↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 23.10.2020. godine (pune linije) i 16.10.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Tokom protekle sedmice prinosi obveznica eurozone su zabilježili rast cijelom dužinom krive prinosa. Prinosi njemačkih obveznica su povećani između 2 i 5 baznih poena, a veći rast prinosa obveznica srednjeg i dužeg roka dospelja od 8 do 12 baznih poena zabilježen je kod italijanskih i španskih obveznica. Fokus tržišnih učesnika i dalje je bio na pregovorima o postizanju sporazuma fiskalnog paketa u SAD, a donekle optimistična saopštenja američkih zvaničnika uticala su na nastavak blagog rasta prinosa u eurozoni. S druge strane, evropski indeksi dionica su skoro svakodnevno bilježili pad zbog vijesti o rastu broja zaraženih u Evropi. Povećani broj zaraženih Covid-19 je uticao na to da još neke članice eurozone već početkom protekle sedmice ponovo uvedu mjere zatvaranja, dok su neke druge razmatrale, te do kraja sedmice uvele slične mjere, pa je tako na primjer Španija donijela odluku o proglašenju vanrednog stanja. Naredna sjednica UV ECB se održava ove sedmice, ali ekonomisti i investitori većinom očekuju da će se sačekati do decembra prije nego se poveća trenutni obim pandemijskog programa kupovina obveznica (PEPP) trenutne vrijednosti 1,35 biliona EUR, odnosno vrijeme kada će zvaničnici imati i nove prognoze ekonomskog rasta i inflacije. U međuvremenu, ECB je objavila istraživanje koje je pokazalo da je povećanje bilansa Feda za 16% više u odnosu na bilans ECB-a, od marta ove godine, dovelo do rasta kursa EURUSD za 6%. Kao zaključak se navodi da kvantitativne olakšice imaju „visoke i trajne efekte“ na devizne kurseve, a ovakav zaključak bi mogao biti argument u

decembru zbog kojeg bi trebalo PEPP produžiti i dodatno proširiti. Takođe, navedeno indirektno umanjuje ulogu negativnih kamatnih stopa, jer sličan efekat može biti postignut putem kupovina obveznica.

Predsjednica ECB Lagarde je istakla da Evropa mora promptno da distribuirati 750 milijardi EUR kroz fond oporavka koji je kreiran za prevazilaženje negativnih efekata pandemije, te bi trebalo da raspravlja o kreiranju stalnog fiskalnog alata za EU blok. Rast kreditiranja i pad ekonomskih aktivnosti, uzrokovan pandemijom, je uticao na rast odnosa duga i GDP-a u eurozoni na 95,1% u drugom kvartalu ove godine sa 86,3%, koliko je iznosio u prvom kvartalu. Četiri članice od ukupno pet, koje su već prije pandemije zabilježile rast ovog odnosa na nivo preko 100% (Grčka, Italija, Belgija i Francuska), bilježe rast odnosa duga i GDP-a veći od prosjeka cijele regije.

Ministar za ekonomiju Italije Gualtieri je izjavio da je Vlada Italije odobrila novi stimulativni paket unutar budžeta za 2021. godinu s ciljem podsticanja ekonomskog oporavka i prevazilaženja recesije izazvane krizom zbog koronavirusa. Ekspanzivne mjere u 2021. godini će vrijediti više od 39 milijardi EUR, uključujući i oko 15 milijardi EUR grantova koji će biti obezbjeđeni kroz EU fond oporavka. Na kraju prošle sedmice Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga S&P je potvrdila rejting Italije (BBB), dok su izgledi rejtinga povećani na „stabilan“ s „negativan“. S&P je zadržala nepromijenjenim rejting Grčke (BB-) sa stabilnim izgledima.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	AVG	-	-0,9%	-3,4%
2.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	OKT	-15,0	-15,5	-13,9
3.	Indeks povjerenja potrošača – Holandija	OKT	-	-30	-28
4.	Indeks poslovnog povjerenja – Francuska	OKT	92	90	92
5.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	NOV	-3,0	-3,1	-1,7
6.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	AVG	-	19,9	17,0
7.	Odnos duga i GDP-a – EZ (G/G)	2019. godina	-	84,0%	85,8%
8.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	OKT	49,2	49,4	50,4
9.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	AVG	-	-3,3%	-3,7%
10.	Potrošnja stanovništva – Holandija (G/G)	AVG	-	-5,8%	-6,4%
11.	Stopa nezaposlenosti – Finska	SEP	-	7,6%	7,7%

SAD

Konačan dogovor o fiskalnoj podršci u SAD nije postignut, iako su tokom posmatranog perioda izjave s obje strane bile optimistične. To se, ipak, odrazilo na rast prinosa američkih obveznica, pa je prinos na desetogodišnje obveznice sredinom sedmice probio nivo od 0,8%, te se našao na najvećem nivou u posljednja više od 4 mjeseca. Istovremeno, USD je skoro svakodnevno bilježio pad u odnosu na EUR. Mogućnost postizanja konačnog dogovora prije predsjedničkih izbora u SAD je umanjena do kraja sedmice. Uprkos, navedenom, za tržište SAD su protekle sedmice objavljeni pozitivni podaci koji su se odnosili na tržište nekretnina, ali i iznenađujuće bolji sedmični podaci o padu broja nezaposlenih.

Objavljen je tzv. Beige Book Feda u kojem se navodi da su „promjene u aktivnostima uveliko varirale po različitim sektorima“. Dalje se navodi da su ekonomske aktivnosti nastavile da bilježe rast u svim distriktima, dok je brzina rasta okarakterisana kao „blaga do umjerena“ u većini distrikta. Prema navodima BIS-a, koji prenosi mišljenje određenih analitičara, snažniji ekonomski oporavak u SAD od niskih nivoa zabilježenih usljed pandemije, a koji je bio veći od očekivanja, bi mogao predstavljati rani test za novo Fedovo obećanje da će zadržati kamatne stope blizu 0%, kao i povećanu toleranciju vezano za visinu inflacije. Ove analize dolaze nakon što je u objavljenom Beige Booku 12 Fedovih regionalnih banaka navedeno da se ekonomija oporavlja tempom koji je opisan kao „blag do umjeren“.

Članica UV Feda gđa Brainard je izjavila da, uprkos „ohrabrujućem“ ranom oporavku od incijalnog udara na ekonomiju SAD izazvanog pandemijom, oporavak je bio neujednačen, te dodala da će biti potrebna dodatna ciljana fiskalna podrška uporedo s prilagodljivom monetarnom politikom kako bi ovakav oporavak prerastao u široko rasprostranjen i inkluzivni oporavak. Predsjednik Feda iz Atlante Bostic je istakao da će proteći značajno vrijeme prije nego ekonomija SAD bude u potpunosti oporavljena i prije

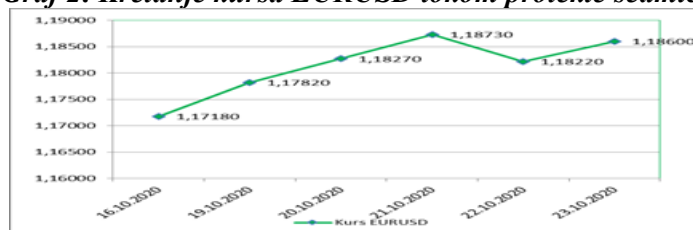
nego Fed poveća kamatne stope ili ukloni podršku koju obezbjeđuje finansijskom tržištu. S druge strane, predsjednik Feda Dalasa Kaplan prognozira „veoma zdrav“ rast u četvrtom kvartalu, te očekuje da bi ekonomija SAD u ovoj godini mogla zabilježiti samo blagi pad od 2,5%.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks (prelim.)	OKT	-	55,5	54,3
2.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	16. OKT	-	-0,6%	-0,7%
3.	Inicijalni zahtjevi zbog nezaposlenosti	17. OKT	870.000	787.000	842.000
4.	Kontinuirani zahtjevi zbog nezaposlenosti	10. OKT	9.625.000	8.373.000	9.397.000
5.	Prodaje novih kuća (u '000)	SEP	1.465	1.415	1.388
6.	Prodaja postojećih kuća (u milionima)	SEP	6,3	6,54	5,98
7.	Promjena građevinskih dozvola	SEP	3,0%	5,2%	-0,5%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast s nivoa od 1,1718 na nivo od 1,1860.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Uprkos tome što su u utorak drugi po redu razgovori između glavnih pregovarača Velike Britanije i EU završili bez dogovora, EU zvaničnici su najavili da očekuju nastavak zvaničnih pregovora u narednim danima. Krajem sedmice najavljeno je da pregovarači Velike Britanije i EU treba da se sastanu radi intenzivnih pregovora koji predstavljaju posljednji pokušaj postizanja trgovinskog sporazuma nakon petogodišnje Brexit krize. Očekuje se da Francuska objavi nešto povoljnije uslove za industriju ribarstva po Veliku Britaniju. Takođe, pojavila se vijest da bi Brexit pregovori mogli biti produženi za dodatna tri dana usljed opreznog optimizma koji preovladava na obje strane.

Velika Britanija i Japan su protekle sedmice zvanično potpisali trgovinski sporazum. Iz Vlade Velike Britanije je saopšteno da se očekuje da ovaj sporazum poveća GDP zemlje za 0,07% tokom narednih 15 godina, u poređenju s nivoima iz 2018. godine.

Član MPC BoE Vlieghe je izjavio da će BoE vjerovatno morati obezbijediti dodatnu podršku ekonomiji s obzirom da kriza izazvana Covid-19 i Brexit utiču na zaposlenost i investicije. Rizici ekonomskih izgleda su usmjereni ka dužem periodu usporenja na tržištu rada i slabim inflatornim pritiscima, te takvi rizici podstiču dodatne monetarne stimulanse. Ovim izjavama Vlieghe se pridružio kolegama Saunders i Haskel koji, takođe, ukazuju na potrebu za dodatnim olakšicama.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije	OKT	0,6%	0,5%	0,2%
2.	Rightmove cijene kuća (G/G)	OKT	-	5,5%	5,0%
3.	Izlazne proizvođačke cijene (G/G)	SEP	-0,9%	-0,9%	-0,9%
4.	Zaduživanje javnog sektora (u milijardama GBP)	SEP	32,4	35,4	29,4
5.	Indeks maloprodaje (G/G)	SEP	3,7%	4,7%	2,7%
6.	PMI kompozitni indeks (prelim.)	OKT	54,0	52,9	56,5
7.	GfK indeks povjerenja potrošača	OKT	-28	-31	-25

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,90747 na nivo od 0,90954, dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,2915 na nivo od 1,3039.

JAPAN

Guverner BoJ Kuroda je istakao da nema potrebe za promjenom ciljanog nivoa inflacije ili smjernica monetarne politike, čak i ukoliko SAD ili Evropa revidiraju svoje okvire monetarne politike u pokušajima za pronalaskom boljeg načina za podsticanje rasta. Kuroda je istakao da kroz obavezivanje na povećanje monetarne baze, sve dok inflacija stabilno ne premaši nivo od 2%, BoJ već ima okvir koji je prilično sličan s Fedom i njegovom politikom prosječnog ciljanja inflacije. Iz MMF-ovog odjela za Aziju i Pacifik od BoJ je zatraženo da razmisli o reviziji ciljanog nivoa inflacije od 2%, kako bi ovaj cilj bio više fleksibilan, a ista preporuka je već izdata ranije tokom ove godine.

Istraživanje s Bloomberga je pokazalo da ekonomisti očekuju da će BoJ na narednom sastanku, ove sedmice, zadržati postojeću monetarnu politiku, te da će mjere uvedene zbog negativnih efekata Covid-19 produžiti barem do januara naredne godine. S druge strane, Reuters je objavio vijest da postoji mogućnost da BoJ smanji očekivanja ekonomskog rasta i inflacije s obzirom da efekti pandemije i dalje imaju snažan uticaj. Član MPC BoJ Sakurai je izjavio da u ovom trenutku finansijske institucije imaju dovoljno kapitala, tako da ne postoji izražena zabrinutost o pitanju bankarskog sektora Japana, ali da je potrebno biti spreman za poduzimanje brzih akcija, s fokusom na ekonomiju, ali i na bankarski sektor.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

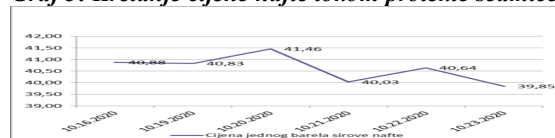
Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY)	SEP	980,7	675,0	248,6
2.	Izvoz (G/G)	SEP	-2,4%	-4,9%	-14,8%
3.	Uvoz (G/G)	SEP	-21,4%	-17,2%	-20,8%
4.	Stopa inflacije	SEP	0,0%	0,0%	0,2%
5.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) final.	SEP	-15,0%	-15,0%	-23,2%
6.	PMI kompozitni indeks (prelim.)	OKT	-	46,7	46,6

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa od 123,48 na nivo od 124,19. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad s nivoa od 105,40 na nivo od 104,71.

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 40,88 USD (34,89 EUR). Cijena nafte je bilježila volatilna kretanja tokom protekle sedmice, ali se kretala u uskom rasponu blago iznad 40 USD po barelu sve do kraja sedmice, kada je zabilježila pad ispod tog nivoa. Početkom sedmice cijena nafte je nastavila s postepenim smanjenjem, kako je sporazum o fiskalnoj podršci u SAD postao više neizvjestan, dok OPEC i saradnici nisu pokazali znakove promjene u segmentu smanjenja ponude u januaru. Nakon toga OPEC+ je upozorio na neizvjesne izgleda vezano za ovo tržište, jer jačanje pandemije ima negativan efekat po tražnju. Ipak, izjava ministra za naftu Irana Jabbara da će se cijena nafte početi oporavljati tokom 2022. godine, nakon što kriza izazvana pandemijom Covid-19 počne da jenjava, je uticala na blagi oporavak cijene u utorak. Najveća dnevna promjena cijene (-3,45%), smanjenje na nivo oko 40 USD po barelu, zabilježena je u srijedu, nakon što su objavljeni podaci ukazali na neočekivani rast zaliha ovog energenta u SAD, koji je u odnosu na prethodnu sedmicu iznosio 1,9 miliona barela. Vijest da su rivali u Libiji dogovorili produženje primirja i rekonstrukciju očuvanja naftnih postrojenja, a što predstavlja ključni korak ka povećanju proizvodnje nafte i izvoza, se odrazila na pad cijene ovog energenta. Zamjenik premijera Libije Maiteeq je izjavio da se očekuje da dnevni obim proizvodnje nafte bude povećan za 550 do 560 hiljada barela do kraja mjeseca, te da dostigne 1 milion barela do kraja ove godine. Krajem prošle sedmice UN-ova misija podrške u Libiji je saopštila da su glavne zaraćene strane u Libiji postigle trajno primirje širom zemlje. Iz IHS Markita se navodi da se raspoloženje tržišta kreće u suprotnom smjeru u odnosu na izgleda planiranog povećanja nafte od strane OPEC+.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 39,85 USD (33,60 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je smanjena za 2,52%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.899,29 USD (1.620,83 EUR). Tokom prošle sedmice cijena zlata nije bilježila bitnije promjene sve do srijede. Tržište je bilo u iščekivanju investitora vezano za postizanje sporazuma o fiskalnim olakšicama prije predsjedničkih izbora u SAD. Prema podacima carinske službe Švajcarske izvoz zlata iz ove zemlje u Veliku Britaniju je tokom septembra zabilježio najveći rast u posljednjih godinu dana. Pojedini analitičari iz Švajcarske ističu da oštar rast izvoza ukazuje na nedostatak tražnje za zlatom u Indiji i Kini, koje predstavlja najveće tržište nakitom. Umjesto toga, zlato je izvezeno u trezore u Londonu kako bi se ispunili zahtjevi za fizičkom podrškom ETF-ovima koji u osnovi imaju zlato. U srijedu je zabilježen rast cijene zlata, pri čemu je probijen nivo od USD 1.920 prvi put nakon 10 dana. Izvještaj UN-a navodi da bi vrijednost globalne trgovine mogla pasti za 7% do 9% u 2020. godini u odnosu na prethodnu godinu, uprkos znakovima krhkog oporavka, predvođenim Kinom, u trećem kvartalu ove godine. Ovaj izvještaj navodi da nijedna regija nije bila pošteđena od pada, koji se procjenjuje na 19% na godišnjem nivou na globalnom nivou u drugom kvartalu, kako je pandemija poremetila ekonomije. Za treći kvartal ove godine trgovina na globalnom nivou je donekle zabilježila oporavak, te se prognozira pad oko 4,5% u odnosu na isti period prošle godine.

Ipak, već narednog dana cijena zlata se vratila na nivo oko 1.900 USD i nije bilježila veće promjene do kraja sedmice. Pad cijene ovog plemenitog metala se desio nakon što je USD zabilježio aprecijaciju prvi put u posljednjih 5 radnih dana.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.902,05 USD (1.603,75 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 0,15%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

